

Universitetet
i Stavanger

På hvilke måter kan karakterer med vrangforestillinger tilføre
humor i situasjonskomedier?

Av Mats Belle Pfister

Kandidatnummer: 259280

Universitetet i Stavanger

Bacheloroppgave

i Fjernsyns- og multimedieproduksjon

Antall sider: 18

Antall ord: 5284

Veileder: Eli Nessa

Innholdsfortegnelse

Introduksjon.....	3
Teori.....	4
Overlegenhetsteorien.....	4
Forløsningsteorien.....	5
Inkongruensteorien.....	6
Metode.....	7
Analyse.....	8
Synopsis.....	8
Overlegenhetsteorien.....	9
Forløsningsteorien.....	13
Inkongruensteorien.....	14
Konklusjon.....	16
Litteraturliste.....	17

Introduksjon

Innenfor underholdningsindustrien har situasjonskomedier lenge vært en populær sjanger som søker etter å bringe latter og glede til publikum. I løpet av 1960-tallet ble det norske folk introdusert for sjangeren gjennom Lucie Ball sin *The Lucy Show*, som NRK kjøpte fra det amerikanske markedet (Nordbø, 2013, s.142). Situasjonskomedien har siden den gang blitt en viktig del av den norske tv-underholdningen, gjennom serier som *Fleksnes Fataliteter*, *Mot i Brøstet*, *Helt Perfekt*, *Neste Sommer* og *Side om Side* for å nevne noen.

Et interessant aspekt ved situasjonskomedier er variasjonen i karakterer og deres evne til å tilføre historien på en humoristisk måte. En rolle som stadig dukker opp innenfor formatet er karakterer med vrangforestillinger. Vrangforestillinger refererer til feilaktige oppfatninger om virkeligheten som kan føre til absurde, uventede og komiske situasjoner. Karl Reverud fra *Mot i Brøstet*, Tobias Fünke fra *Arrested Development*, Phil Dunphy fra *Modern Family*, Leslie Knope fra *Parks and Recreation* og David Brent og Michael Scott fra henholdsvis den britiske og amerikanske *The Office* er noen eksempler på dette. Disse karakterene kan skape humoristiske øyeblikk gjennom sin uvitenhet, misforståelser og uforutsigbare atferd.

I denne bacheloroppgaven vil jeg undersøke hva det er som gjør at karakterer med vrangforestillinger fungerer godt i situasjonskomedier. Ved å se på hvordan vrangforestillingene fungerer i forhold til sentrale teorier innenfor humor og medievitenskap, vil denne oppgaven bidra til en dypere forståelse av hvordan karakterer med vrangforestillinger blir brukt som katalysatorer for humor i situasjonskomedier. Jeg ønsker å utforske denne problemstillingen for å benytte disse funnene av virkemidler til å forme mine egne humoristiske karakterer til bachelorfilmen min.

Problemstilling: På hvilke måter kan karakterer med vrangforestillinger tilføre humor i situasjonskomedier?

Teori

Hva som er morsomt bestemmer man i stor grad selv. Hvis du spør noen hvorfor de synes noe er morsomt, vil de mest sannsynlig ha vanskelig for å forklare. De kan si: “Det er bare gøy, du må se det selv for å forstå.”. At vi sliter med å definere hvorfor vi synes noe er gøy kan tyde på at det er noen mekanismer i underbevisstheten vår som styrer disse valgene.

Gjennom historien har det vært mange som har forsøkt å komme fram til og forske på forskjellige humorteorier. I dag er det tre ledende psykologiske teorier om hvorfor man ler eller synes at noe er morsomt: *overlegenhetsteorien*, *forløsningsteorien* og *inkongruensteorien*.

Overlegenhetsteorien

Den første ledende humorteorien går ut på at vi ler eller opplever noe som morsomt når vi føler oss overlegne en person eller situasjonen den har havnet i. Latter er en form for aggresjon eller triumf for å påminne oss selv på at “sånn er i alle fall ikke jeg”, og dermed heve oss over dem (Martin & Ford, 2018, s.49). Andres mangler får oss til å føle oss bedre med oss selv.

Overlegenhetsteorien har sine røtter tilbake til antikkens Hellas, der kjente filosofer som Platon og Aristoteles diskuterte humor og latter. Platon betraktet latter som en form for ondskap, der vi kan oppleve glede av selv-ignoransen til de som tror de har visdom, men som egentlig ikke besitter det (Bardon, 2005, s.2) . I Aristoteles sin bok *Poetikken* beskriver han humor som en imitasjon av personer som er dårligere enn gjennomsnittet, og at vi ler av det uheldige eller stygge hos andre mennesker (Bardon, 2005, s.3).

Selv om filosofene indirekte forklarte overlegenhetsteorien, var det den engelske filosofen Thomas Hobbes som først direkte refererte til den. I hans bok *Elements of Law, Natural and Politic* fra 1650, beskrev han latter som følelsen av overlegenhet eller plutselig herlighet som oppstår når vi føler oss overlegne i forhold til andre mennesker (Martin & Ford, 2018, s. 21)

Et sted der vi spesielt kan se dette fenomenet i det moderne samfunnet er i såkalte “fail-videoer” på Youtube. Disse videoene inneholder klipp av mennesker som faller, tabber seg ut

eller på en annen måte opptrer dumt. Vår latterreaksjon når vi ser noen som prøver å hoppe fra et tre til et annet, men bommer og faller ned i vannet som ligger i bekken under, indikerer at en av årsakene til at vi finner det morsomt er fordi vi føler oss overlegne i forhold til dem.

Forløsningsteorien

En teori som i hovedsak prøver å forklare mekanismene bak latter er forløsningsteorien. Den mener at en komisk situasjon eller en vits har muligheten til å lette på trykket i en situasjon (Emamzadeh, 2018).

I essayet "On the Philosophy of Laughter" fra 1911 forklarer Herbert Spencer at når kroppen reagerer fysisk på følelser og sensasjoner, oppstår det "nerveenergi" som stimulerer denne prosessen (Morreall, 2023). For eksempel, når man blir så frustrert som den tapende parten i et kortspill, at man sukker, stønner, rykker i kroppen og til slutt raserer hele bordet og går sin vei. Den samme prosessen skjer når man bygger opp til latter. Hvis kroppen ikke klarer å kvitte seg med dette overskuddet av oppsamlet nerveenergi, vil man til slutt le. Spencer forklarer at i motsetning til sinne, der kroppens bevegelser fører til en motivasjon til å handle, er latter bare en måte å kvitte seg med nerveenergi på. Ifølge Spencer er latteren energien av upassende følelser (Morreall, 2023).

Sigmund Freud videreforklarte det Spencer hadde kommet fram til, kjent som *Freudiansk psykoanalyse*. For Freud er humor en form for forsvarsmekanisme som lar oss uttrykke undertrykte og ulovlige impulser, spesielt seksuelle drifter og fiendtlighet. Disse tankene blir daglig undertrykt av samfunnet eller kulturen i det ubevisste sinnet, og humor er en måte å uttrykke dette på. På samme måte som Spencer, mener Freud at latter er noe som bygger seg opp og som trenger å komme ut. Han deler opp sin analyse av latterens årsak i tre kategorier: vitser, humor og komedie. I vitsesettingen er det overflødig energi i form av den energien som brukes for å undertrykke følelser, i humorsettingen er det energien av å føle følelser og i komediesettingen er det energien som brukes for å tenke (Martin & Ford, 2018, s. 44-45).

Et eksempel på dette er Arthur Shurcliff fra Cornell University, som gjennomførte et eksperiment for å teste teorien. Han delte testgruppen inn i tre grupper : en lav angst-gruppe, en moderat angst-gruppe og en høy angst-gruppe. Hver gruppe fikk beskjed om at de skulle

delta i et eksperiment med en labrotte. Dette ble gjort for at deltakerne skulle bygge opp angstnivået sitt.

Den første gruppen fikk en enkel oppgave som bestod av å plukke opp rotten i fem sekunder, for å så legge den ned igjen. Den andre gruppen hadde i tillegg glass med blodprøver, et tomt glass og synlige nåler plassert ut for å øke angstnivået. Den siste gruppen fikk beskjed om å ta blodprøve av rotten og at den potensielt kunne bite eller forsvinne av gårde.

Da gruppene kom inn for å gjøre eksperimentet, ble de møtt av et leketøy i stedet for en ekte rotte. Gruppen som hadde hatt høyere angstnivå da de oppdaget at det bare var et leketøy, rapporterte at de opplevde denne oppdagelsen som betraktelig morsommere enn for gruppen med lavere angstnivå (Shurcliff, 1968, s.360-363). Dette eksperimentet forklarer mekanismene i forløsningsteorien på en god måte.

Inkongruensteorien

Den siste av de tre teoriene er inkongruensteorien. Den går ut på at det er en uoverensstemmelse i hvordan vi oppfatter virkeligheten og hvordan virkeligheten faktisk er (Martin & Ford, 2018, s.56). Hva slags forventninger man har er en viktig faktor i teorien.

Et eksempel på dette er fra situasjonskomedien *Hvite Gutter*. I episoden “Operasjon Grønland” går guttegjengen for å kjøpe sushi på en asiatisk restaurant, men blir overrasket da de møter en etnisk norsk mann som driver stedet. Denne uoverensstemmelsen mellom forventningen om hvem det er som driver stedet og den faktiske situasjonen kan føre til at man oppfatter situasjonen som morsom. I tillegg kan også personers valg oppfattes som morsomme. For eksempel, hvis en person er ute i havet og roper om hjelp, og det kommer en person løpende med en livbøye, kan man forvente at personen kaster livbøyen ut til den trengende. Men hvis vedkommende i stedet hopper på livbøyen og bruker den som et fartøy for å komme seg ut til personen i havet, kan situasjonen oppleves som morsom i henhold til inkongruensteorien. Selv om man tenker at det er åpenbart at en livbøye skal kastes ut, betyr det ikke at den ikke kan benyttes som en “redningsbåt”, og denne oppfatningen kan skape humor.

Thomas Shultz ved McGill University kom frem til at om man skal oppleve disse eksemplene som morsomme, så er man avhengig av at punchlinen gir ny informasjon som man ikke får gjennom oppbyggingen (Martin & Ford, 2018, s. 57). En person som sier: “Jeg er så lei meg for tiden, så jeg går og hopper”, etterfulgt av vedkommende hoppende på en trampoline, er et eksempel på nettopp det. En forbinder “hoppe” med at man skal ta livet sitt i den konteksten, men ved hjelp av punchlinen som er at vedkommende hopper på trampoline, så kommer man på at å hoppe trampoline som setningen kunne bety, også er en løsning på problemet i form av at vedkommende har det gøy. I dette tilfellet gir punchlinen kontekst til oppsettet som man muligens

Metode

For å svare på problemstillingen vil jeg utføre en analyse med utgangspunkt i de tre ledende humorteoriene, av karakteren Michael Scott fra situasjonskomedien *The Office*. Analysen vil se på Michael sin atferd og replikker i lys av hvordan vrangforestillingerne hans bidrar til humoren i episoden “Fun Run”.

Analyse

The Office - Fun Run [Sesong 4, Episode 1] (2007)

Synopsis

The Office (US) er en amerikansk situasjonskomedie som ble sendt fra 2005 til 2013, basert på Ricky Gervais sin serie med samme navn. Serien følger den daglige driften av papirfirmaet Dunder Mifflin sin avdeling i Scranton, Pennsylvania, og er en mokumentar hvor karakterene også interagerer med kameraet. Hovedpersonen i serien og sjef for avdelingen og regionen er Michael Scott. Michael ser på seg selv som den kule sjefen som alle forguder. Imidlertid ser ikke de ansatte ut til å dele samme oppfatning. Michael ser på arbeidsplassen som en mulighet til å ha mange morsomme påfunn og aktiviteter med kollegene sine, noe som fører til at TV-serien er full av absurde og ikke-konvensjonelle hendelser man ikke forventer å se på en arbeidsplass. Michaels nærmeste støttespiller er selgeren Dwight Schrute, som også har fått rollen som assistent til regionsjefen, selv som konsekvent omtaler seg som “assisterende regionsjef”, til Michaels fortvilelse. Phyllis Vance, Stanley Hudson, Andy Bernard og Jim Halpert er de andre selgerne, og sistnevnte bruker mye av tiden sin på å gjøre skøyerstreker på Dwight. Toby Flenderson er personalsjef og Michaels nemesis, da han ofte knuser Michaels drømmer og ideer fordi de ikke er i tråd med retningslinjene.

Andre viktige karakterer i serien er regnskapsførerene Angela Martin, Kevin Malone og Oscar Martinez, resepsjonisten Pam Beesley, ansvarlig for innkjøps- og leverandørforhold Meredith Palmer, lageransvarlig Darryl Philbin, kundeservicerådgiver Kelly Kapoor, kvalitetsleder Creed Bratton, Ryan Howard fra hovedkontoret og Jan Levinson, Michaels kjæreste.

“Fun Run” er den første episoden av den fjerde sesongen. Michael kjører på kollegaen Meredith på vei til jobb, og han begynner en kamp for å få de andre til å glemme hendelsen. Da Michael får vite at Angelas katt har dødd, blir han overbevist om at det er en forbannelse over kontoret som forårsaker alle hendelsene. Han mener at en av ansatte må stå bak forbannelsen og krever å få vite hva slags religioner de tror på. Senere, når Dwight besøker Meredith på sykehuset, avsløres det at Meredith har blitt bitt av

flaggermus, vaskebjørn og rotter i nyere tid. Legen bestemmer at hun må ta rabiesvaksine. Michael får vite dette, og Dwight forteller han at legen sa det var flaks at hun kom inn i tide fordi den eneste måten å overvinne rabies på er ved å få stivkrampe før symptomene oppstår. Dette blir et vendepunkt for Michael og han begynner nå å se på seg selv som en helt.

Michael forteller kontoret at Meredith har fått rabies, selv det ikke er bekreftet, og han bestemmer seg for å arrangere et veldedighetsløp han kaller “Michael Scotts Dunder Mifflin Scranton Meredith Palmer minne-kjendis-rabiesbevissthet moroløp for kuren ProAm”. Det viser seg at det ikke er mange som ønsker å sponse løpet, men Michael vil likevel gjennomføre arrangementet, selv om han og Jan står for mesteparten av det innsamlede beløpet.

Løpet blir en prøvelse for Michael, som velger å spise en stor mengde pasta for å få i seg masse karbohydrater, som langdistanseutøvere gjør før de skal konkurrere. Kombinasjonen av den store mengden pasta og at han nekter å drikke vann i solidaritet med rabiesofrene, gjør at han så vidt klarer å komme i mål etter oppmuntring fra kollegaene sine. Dette fører til at han blir så dehydrert at han ender opp sammen med Meredith på sykehuset.

Overlegenhetsteorien

I hvilken grad hver person vil oppleve resultatene av grepene som er gjort med tanke på overlegenhetsteorien vil variere. Når en person oppfører seg merkelig eller sier rare ting, er det viktig å enten vite hvordan man selv ville reagere i situasjonen eller hvordan man burde reagere. En av grunnene til at humor er så subjektivt som det er, ligger i at man opplever de ulike faktorene på forskjellige måter. Nedenfor vil jeg belyse grepene som serieskaperen har forsøkt å bruke på karakteren Michael.

- Misforståelse av ord og uttrykk

Det første som kjennetegner Michael i historien er at han sliter med ord og uttrykk, og sier ofte ting som ikke henger sammen. Det er også tydelig at han er vant til at når man prater om en tragedie, så er det mange som omtaler den som uunngåelig. Problemet i denne konteksten er at denne tragedien på ingen måte var uunngåelig fra hans side. Så da han sier “Jeg forsøker bare å få dere til å tenke på annet enn denne uunngåelige tragedien”, så kan det funke

humoristisk fordi vi, i følge overlegenhetsteorien, vil føle oss smartere enn han, fordi vi forstår hva uunngåelig betyr i den konteksten, og men han gjør det ikke.

En annen ting Michael gjør er at han misforstår hva 5k betyr. Fem kilometer er en populær distanse for veldedighetsløp (Wentley, 2022), og Michael har tydeligvis fulgt oppskriften uten å forstå hva det egentlig betyr. På invitasjonen til løpet står det at de skal løpe 5000 engelske mil. Det faktum at han ikke har reagert på at de skal løpe 5000 engelske mil, som tilsvarer rundt 8000 kilometer, bidrar til å forsterke den følelsen av overlegenheten vi kan føle over han, fordi vi tenker at vi selv ville skjønt at det ikke kunne stemme.

- *Mislykkede avgjørelser*

Som nevnt tidligere, er en av Michael sine mest fremtredende egenskaper at han tar avgjørelser som ikke gir det utfallet som verken han eller de rundt han håper på. Det er nettopp det dårlige utfallet som gjør at man kan føle seg overlegen Michael, og dermed vil oppfatte situasjonene som morsomme.

Et eksempel på dette er da Pam forsøker å organisere at de alle skal dra på forskjellige tidspunkter for å besøke Meredith på sykehuset. Men Michael insisterer på at alle skal dra sammen i lunsjen. Under besøket påpeker Meredith at alle er der samtidig, på en oppgitt måte. Det er det lett for oss som har blitt presentert for hvem som har skylden for situasjonen å se at Michael har dummet seg ut.

En annen avgjørelse som Michael tar som ikke går hans vei, er da han bestemmer seg for å ikke drikke vann under veldedighetsløpet, i solidaritet med frykten rabiesofre har for vann. Det som i utgangspunktet er en hyggelig gest ender med at han blir så dehydrert at han nesten ikke klarer å fullføre løpet.

- *De andre karakterene sitt syn*

En av de mer finurlige grepene som er gjort for å få oss seere til å føle oss overlegne, er at kollegaene har det moro på hans bekostning, spesielt Jim. Latterboks er et virkemiddel som mange amerikanske situasjonskomedier velger å bruke, men som *The Office* valgte å utelate i sin produksjon. Latterboks er et hjelpemiddel for å måle og kontrollere den komiske effekten

(Savorelli, s.30). I episoden fungerer disse nedlatende framstøtene som en forsinket latterboks, ved å fortelle oss at det er hendelser som er komiske. Dette kan gi oss som seere stadig bekreftelse på at ikke bare vi, men også karakterene i serien, er enig i våre oppfatninger og ser det samme humoristiske bildet som vi gjør.

Et eksempel på det er da Michael forsøker å kunnngjøre noe i lunsjrommet, men før han rekker å si noe mer enn at han har en kunnngjøring, begynner kollegaene å tulle på hans bekostning. “Du dyttet Darryl ut av vinduet?” spør Oscar, mens Phyllis følger raskt opp med “Du skjøt Dwight?”.

En annen gang da Michael bestemmer seg for å gjøre det motsatte av hva Toby sier han skal gjøre i et møte, resignerer Toby og blir med på å si det motsatte av hva han egentlig mener. Dette minner om hvordan man behandler barn, hvor de ofte gjør det motsatte av hva foreldrene har sagt til dem. Toby sin handling kan tolkes som at han degraderer Michael til å oppføre seg som et barn, og dette kan få oss til å føle oss overlegne Michael.

Jim forteller også en historie om at Michael tidligere hadde klaget på en fartsdump på motorveien, og insinuerer at han kan ha kjørt over en person da også. Om det viser seg at han har gjort det før er det i hvert fall ikke så tilfeldig som Michael skal ha det til. Jim gjør også narr av at Michael var naken inne på sitt eget kontor, hvor han i en synk med kameraet sitter naken og sier: “Unnskyld! Er dette et kontor og ikke en fransk strand?”. Jim hjelper oss også med å bekrefte at Michaels ideer ikke alltid er de mest gjennomtenkte ved å spøke om det under løpet. Da Pam og han kommer over et garasjesalg underveis sier han til henne: “Men hva om jeg forteller deg at alle pengene du bruker her, går til å bekjempe en sykdom det finnes en kur mot.”.

- *Misforstår situasjoner*

En situasjon oppstår når Angela gråter på kontoret fordi hun har fått beskjed om at katten hennes er død. Dette er en beskjed seerne har fått med seg, men ikke Michael. Når Michael kommer ut av kontoret sitt og ser Angela gråte, blir han umiddelbart sur fordi han tror det er på grunn av Meredith, og ber dem glemme Meredith-situasjonen. Vi føler at vi vet noe som han ikke vet, og at han misforstår situasjonen. Vi ser ned på hvordan han håndterer øyeblikket hvor en person har mistet et kjæledyr.

Michael bruker også halvparten av pengene de har samlet inn for å en stor sjekk og en lege, til å posere på et bilde. Ettersom Michael er så opptatt av å gi sjekken til en rabieslege, som ikke finnes, foreslår Jim på tull at han vet om en lege som kommer på kort varsel for 200 dollar pluss tips, og som leier seg ut til fester og utdrikningslag. Michael forstår ikke at Jim snakker om en stripper, og ber ham utforske det videre. Her har de allerede lagt godt til rette for å forstå at det er snakk om en stripper for både han og oss som seere, og at Michael ikke oppfatter at Jim tuller åpenlyst, kan fungere humoristisk ifølge overlegenhetsteorien.

Da de skal ha en liten seremoni før løpet skal starte, møter "legen" opp i iført et lettkledd sykepleierkostyme som burde få Michael til å forstå at det ikke er en ekte lege han står og poserer sammen med. Når Michael ser henne, sier han: "Jeg kjenner deg! Var det Elizabeth? Flott at du fullførte utdanningen". I episoden "Ben Franklin" fra sesong 3 hadde man sett at han hadde skaffet henne som stripper til et utdrikningslag han arrangerte på kontoret. Selv om han er klar over at hun også er en stripper, klarte han likevel ikke å koble det sammen med at hun ikke var en ekte lege.

- *Eget selvbilde*

Sist, men ikke minst, er det verdt å nevne hvordan Michaels selvoppfatning som en perfekt og populær person, bidrar til å skape humoristiske situasjoner. For eksempel sier han: "Jeg har visst mangler jeg også. Hva er de? Jeg vet ikke. Jeg synger i dusjen. Noen ganger bruker jeg for mye tid på frivillig arbeid. Iblant kjører jeg på noen med bilen min.". Hans portrettering av seg selv som en feilfri person, bortsett fra bilulykken, kan være morsom fordi seerne er klar over valgene han har tatt i ettertid.

Et annet eksempel er da Kevin prøver å be om å få slippe å delta i løpet, men Michael benytter øyeblikket til å stille han foran kameraet for å skryte av seg selv. Michael sier: "I gamledager var en stor, tjukk person som dette en maktperson. En person med respekt, sin tids regionsjef. Mens en atletisk og veltrent person som meg jobbet på jordene, jeg var en bonde.".

Etter å ha fått innblikk i at Michael ikke får mye respekt som regionssjef fra sine ansatte, som nevnt tidligere, og at hans selvoppfatning som atletisk og veltrent ikke nødvendigvis stemmer overens med virkeligheten, kan denne situasjonen også oppfattes som humoristisk.

Forløsningsteorien

Karakteren Michael bidrar også til hendelser i historien hvor humoren kan forklares med forløsningsteorien. Med en gang Michael har kjørt på Meredith begynner man å stille spørsmål om hvordan det egentlig gikk med henne. Her velger serieskaperen et smart trekk som er å legge vignetten rett etter hendelsen. Når man kommer ut av vignetten, får man heller ikke svar på resultatet av ulykken, men fokuserer i stedet på kjærlighetshistorien på kontoret mellom karakterene Jim og Pam. Ved å forsinke svaret rekker kroppen ifølge forløsningsteorien å bygge opp denne nerveenergien som etterhvert trenger å komme ut.

Først etter noen minutter kommer Michael inn på kontoret. Stillheten, blikket hans, måten han ser seg rundt på kollegaene sine, tyder på at han er veldig stresset. I tiden mellom Meredith blir kjørt på, og Michael til slutt kommer inn, rekker vi som seere å bygge opp en angst eller sterk nysgjerrighet på vegne av Michael, Meredith eller dem begge, med tanke på utfallet av ulykken.

Da Michael ønsker å få oppmerksomheten til sine ansatte med beskjeden: “Jeg har dårlige nyheter”, forsterker det usikkerheten i oss. At hun er kjørt på er jo en dårlig nyhet, men kan det være enda verre? Videre sier han: “Jeg tok henne med til sykehuset... Og legene prøvde å redde livet hennes. De gjorde det beste de kunne.” Formuleringen hans kan få det til å høres ut som at hun har dødd. Michael følger opp med: “Og det vil gå bra med henne.”. Da hele situasjonen nå er bygget opp til at hun har dødd, så vil det at man får vite at det faktisk gikk rimelig greit fungere humoristisk ifølge forløsningsteorien, ettersom at det forløser den oppbygde nerveenergien.

At Michael tuller til seriøse situasjoner er også med på å fylle oss med nerveenergi i ifølge forløsningsteorien. Da kontoret skal besøke Meredith på sykehuset så går Michael i front med en haug ballonger og resten følger på bak han. I denne sekvensen kan man finne to faktorer som kan være med på å bygge opp den ubehagelige spenningen. Den første er at man lurert på hva Meredith vil si, vil hun for eksempel skjelle ut sjefen sin foran alle kollegaene? For det andre så er tanken på hva Michael kan finne på der inne på et sykehus også noe som kan være med på å starte prosessen. Ikke minst da han velger å knyte ballongene rundt forlengesslangen til venflonen hennes som gjør at den detter ut. Michael klarer heller ikke feste den igjen, så sykepleieren må komme og ordne opp.

Fellesnevneren for situasjonene er at de heldigvis ender godt og det er grunnen til at det fungerer humoristisk ifølge teorien.

Michael sine kontinuerlige mislykkede forsøk på å få kontoret til å glemme påkjørselen hans er med på å forsterke ubehageligheten gjennom hele episoden. Vil han for eksempel bli tilgitt av Meredith? Under sykehusbesøket så spør han også om hun kan tilgi han foran alle de ansatte. Til svar får han at han ikke er tilgitt, som er en ubehagelig sekvens, ikke minst fordi Michael fysisk hopper opp i sengen til en pasient med brudd for å klemme henne. Alle disse ubehagelighetene munner ut i Michael som blir heiet fram av kollegaene sine, som er øyeblikket hvor man skjønner at hans forhold til dem, som kunne gått skikkelig dårlig, ble faktisk ikke så ødelagt som han selv fryktet. Sist men ikke minst så tilgir Meredith han også, som er med på å lette nerveenergien som har bygget seg opp.

At Michael har en vrangforestilling om at han er superpopulær og at alle elsker han er med på å nettopp legge til rette for alle de mislykkede forsøkene hans på å få dem til å glemme. Hadde han ikke vært så sykkelig opptatt av å bli godt likt, så hadde sannsynligvis ingen av påfunnene hans blitt noe av. Om han derimot hadde vært klar over at de ansatte der ikke forguder han, så hadde det vært mulig at han ikke hadde forsøkt like hardt på å få tilgivelse.

Inkongruensteorien

For å se etter steder hvor ens forventninger og realitet ikke er like, er åpningssekvensen et bra sted å starte.

Åpningsskuddet begynner med at det zoomes ut fra Michael sitt ansikt som ser i kameraet, smiler og tar seg en bit med frokostblanding. Dette bildet gir konnotasjoner til reklamer med lykkelige personer som spiser frokost. Michael følger opp med: “Okay, vel... Jeg fikk ikke jobben i New York. Men jeg fikk den virkelige premien: Lykke i hjemmet.” Med det så skaper Michael et bilde om at han har fått et liv på stell, og at han og kjæresten har et stabilt og fint forhold. Resten av denne sekvensen skal vise at dette ikke stemmer helt. Først og fremst så sier han at Jan har laget frokost til han, før han irttesetter seg selv og poengterer at hun egentlig bare kjøpte melken. Michael vil så gjerne at det skal være hun som har laget det, for at det skal passe med hans oppfatning om “Lykke i hjemmet”. I tillegg så prøver han med

en artig stemme å si “Det er Soyamelk”, men mye tyder på at han heller prøver å overbevise seg selv om at det var en fin overraskelse, men at han egentlig vil ha kumelk.

Michael tar oss så med inn på soverommet hvor kona Jan ligger og sover. Hun ligger som en sjøstjerne over hele sengen. Dette symboliserer at det ikke er så jevnt fordelt og lykke som han selv vil påstå. Jan sover lenge og Michael må spise frokosten sin alene, melken som Jan har kjøpt har han bare måtte innfinne seg med at er den nye standarden og Jan tar nesten all plass i forholdet. Michael velger å se bort fra dette for å ikke kjenne mer på nederlaget over at han ikke fikk jobben i New York.

Michael forsøker videre å overbevise seg selv om at det kommer til å bli et veldig bra år da han kjører mot jobben. Michael sier “Jeg føler meg veldig heldig” rett før vi ser en av hans ansatte, Meredith, oppe på panseret hans. En sekvens som i utgangspunktet går ut på å fortelle hvor bra livet hans har blitt og at det skal bli fantastisk framover starter med at han kjører ned en av sine ansatte. En mildt sagt dårlig start på et “veldig bra år”.

Ved at Michael sier “Jeg fikk lykke i hjemmet”, så setter det en forventning i oss om hva vi mener lykke i hjemmet er. Når vi blir presentert det motsatte av hva man ofte tenker at representerer det, så vil dette møte mellom forventning og realitet kunne fungere humoristisk. Det samme skjer da han sitter i bilen og snakker om at det skal bli et fantastisk år og han ender opp med å kjøre på en ansatt. Fordi at det er en uforventet hendelse i den modusen vi blir presentert av Michael, som er et liv i harmoni, blir fort endret til kaos og et slags sammenbrudd fra hans side.

Kaoset som Michael havner i når han forsøker å få sine ansatte til å tilgi han, fører til situasjoner som man vanligvis ikke forbinder med en sjef. Et eksempel på dette er da de besøker Meredith på sykehuset og klatrer opp i sengen hennes for å gi henne en klem, til tross for at hun har et brudd i bekkenet. Bildet av en sjef som klatrer opp i en sykehusseng oppleves sannsynligvis av de fleste som annerledes enn det man forventer i en situasjon med en pasient. De ansattes roping på han forsterker også følelsen av at Michael oppfører seg på en absurd måte.

Som følge av at han er blitt overbevist om at det er en forbannelse over kontoret, så velger han å gjennomføre en etterforskning etter hvem det er som kan ha forårsaket det. Det man i

alle fall ikke forbinder med en sjef er at han ber alle sine ansatte om å oppgi hva slags religion de tror på, noe Michael gjør. Han foreslår også i samme konsekvens at de skal ofre et dyr for å bli kvitt forbannelsen.

Michael sine formuleringer er nevnt tidligere, og på et punkt så sier han: “Må jeg bli likt? Absolutt ikke. Jeg liker å bli likt. Jeg nyter å bli likt. Jeg må bli likt.”. Her ser man et klassisk oppsett som ofte benyttes som eksempel når man skal forklare inkongruensteorien. Første del av det han sier skaper en forventning om at han faktisk ikke er så sykkelig opptatt av å bli likt som det virker som. Men så motstrider han den beskjeden ganske momentant, men nok til at man rekker å tenke seg om, til at han på ingen måte kan stå inne for å si at han absolutt ikke må bli likt.

Da Pam skal bort til kontoret til Michael for å forklare at han har skrevet feil på invitasjonen, gir han beskjed om at Pam kan komme inn. Da hun åpner opp døren står Michael der med buksa på knærne, naken, mens han er i ferd med å skifte. At han står og skifter er en såpass stor inkongruens med tanke på hva man forventer av en person som sier det er klart å komme inn.

Konklusjon

Analysen av Michael Scott som en karakter med vrangforestillinger i The Office har vist at karakterens væremåte går hånd i hånd med hva sentral humorteori mener får oss til å oppleve noe som morsomt.

Michael tror at han vet mer enn han gjør, og han oppfatter ting annerledes og har selvbilde som ikke er forenelig med omverden, er faktorer som er med på å skape humor i karakteren. Oppførselen til Michael og de uortodokse valgene skaper en nerve i historien. Ettersom at karakterer med vrangforestillinger ser verden på en annen måte enn seeren, vil den også være ekstra tilbøyelig til å håndtere situasjoner på andre måter enn samfunnets normer. Forskjellen i normene og handlingene til disse karakterene skaper en uro som hjelper til med komikken. Det at Michael ser på verden på en annen måte enn det som ville vært normalt i hans situasjon, bidrar til at han finner på ting og sier ting som muligens ikke stemmer overens med de forventningene vi har av de ulike situasjonene. Selv om man er inneforstått med at han ikke alltid sier eller gjør det forventede i en gitt situasjon, er det likevel en inkongruens som man ofte ikke klarer å predikere. Vrangforestillingene er med på å skape karakterer som vi kan finne humor i, og som gjør at vi kan få en lattermild avkobling i hverdagen.

Litteraturliste

- Bardon, A. (2005) *The Philosophy of Humor. Comedy: A Geographic and Historical Guide*. Greenwood Press
- Emamzadeh, A. (2018) Funny How? What's funny about it? *Psychology Today*
<https://www.psychologytoday.com/intl/blog/finding-new-home/201805/funny-how-what-s-funny-about-it>
- Hagemann, J. (Regissør). (2018). Operasjon Grønland. Heggland, F. (Produsent), *Hvite gutter*. Discovery.
- Daniels, G. (Manusforfatter & Regissør). (2007). Fun Run. (Sesong 4, Episode 1). [Episode i TV-serie] Daniels, G. (Produsent), *The Office*. NBC.
- Martin, R.A.. & Ford T.E. (2018) *The Psychology of Humor: An Integrative Approach* (2.utg). Academic Press
- Morreall, J. (2023) Philosophy of Humor. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*
 Hentet 23.april 2023. <https://plato.stanford.edu/archives/sum2023/entries/humor/>
- Nordbø, D. (2013). *Hva ler vi av?* (1.utg). Aschehoug.
- Savorelli, A. (2010) *Beyond Sitcom: New Directions in American Television History* (1.utg) McFarland & Company
- Shurcliff, A. (1968). Judged humor, arousal, and the relief theory. *Journal of Personality and Social Psychology*, 8(4, Pt.1), 360-363. <https://doi.org/10.1037/h0025493>
- Wentley, S. (2022, 30. September). 6 Steps For Hosting a Charity Run/Walk for Your Nonprofit. *Constant Contact*.
<https://www.constantcontact.com/blog/hosting-charity-run-walk/>